

DOI 10.31909/26168820.2019-(44)-14

УДК 82-14.09(477.74)

Лілія ФОМІНА*

ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІ ДЖЕРЕЛА ТВОРЧОСТІ ІЗМАЇЛЬСЬКОГО ПОЕТА ВОЛОДИМИРА РЕВИ

Предметом дослідження у статті є коло питань, пов'язаних з інтертекстуальністю як іманентною ознакою поетики ізмаїльського митця слова Володимира Рєви. Його творче самовираження розглядається крізь призму культури. В цьому зв'язку виявляються ресурси інтертекстуальності, з'ясовуються особливості конструювання авторської картини світу шляхом художнього переосмислення та переакцентування первинних смислів літературного, фольклорного та біблійного дискурсів. У полі зору літературні джерела інтертексту, його форми (присвяти, імена, мотиви) та функції. Обґрунтовується взаємодія культурних кодів В. Рєви і Т. Шевченка, виявляються перетини їх естетичних концепцій. Визначальним у творчій практиці поета визнано біблійний інтертекст (епіграфи, опосередковані ремінісценції, алюзії, образи) як конструент духовних основ його художнього мислення. У фокусі дослідницької уваги фольклорні джерела інтертексту В. Рєви. Аналізуються інтегральні й типодиференційні ознаки традиційних образних структур, акцентується увага на стилізації як найуживанішій поетом формі інтертексту-фольклоризму. На основі репрезентативного художнього матеріалу зроблено висновок, що різні види інтертексту в загальній концепції доробку Рєви виконують ключову ідейно-естетичну функцію. Міжтекстові співвідношення відчутно збагачують семантичне й естетичне сприйняття його поезії, тому претендують на подальше фахове вивчення.

Ключові слова: текст, поетична культурологія, інтертекст, комунікація, адресат, біблійний першотекст, фольклор, код.

Постановка проблеми в контексті сучасної науки та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. У літературному ландшафті Українського Придніпров'я останніх десятиліть творчою активністю виділяється постать ізмаїльського поета Володимира Рєви (нар. 1941 р.). Його твори, яв відзначає автор передмови до збірки «Обітниця любові» (К., 2013) В. Гресь, «виліплені рукою і серцем талановитої людини, майстром високого класу»¹.

В. Рєва – надзвичайно продуктивний поет. Він є автором семи збірок: «Семизір'я» (2005), «Повернення журавлів» (2006), «Добро заволодіє світом» (2007), «Сонети. Поеми» (2008), «Все на землі» (2009), «Обітниця любові» (2013), «Каміння спотикання» (2014). Заслуговує на увагу й неабияке визнання митця. Він – лауреат «Гуманітарного фонду» (1992), перший лауреат літературного конкурсу «Ізмаїльська ліра» (1998); з 2001 року – член Асоціації літераторів Бессарабії «Буджак»; голова Ізмаїльського літоб'єднання імені Михайла Василюка (1999-2004); головний редактор першого видання альманаху «Ізмаїл літературний» (1999).

Уже сам перелік творчих здобутків В. Рєви спонукає до потреби активізації дослідницької уваги до його постаті. Серед активних центрів, довкола яких обертається художній світ митця, є культура, що визначає сутнісну ознаку його світовідчуття. Тому в естетичному просторі лірики В. Рєви на особливий статус претендує його поетична культурологія, що в авторському тексті реалізується багатими ресурсами

*Фоміна Л. – кандидат філологічних наук, доцент, Ізмаїльський державний гуманітарний університет, e-mail: lilia_georg1976@ukr.net

¹ Гресь В. (2013). «Віршам мій вимірюється час...». Обітниця любові. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго. С. 3.

інтертекстуальності. Дослідження означеного аспекту поезики митця окреслює реальну перспективу виявлення її іманентної сутності з огляду на те, що «уведення в новостворюваний текст інтертекстуальних компонентів служить засобом згортання інформації тексту-попередника, а в новому – засобом актуалізації його смислових полів»². Актуальність порушеної теми підсилюється ще й тим, що «теорія інтертекстуальності все ще перебуває у процесі становлення»³.

Статтю підготовлено в руслі наукового проекту Ізмаїльського державного гуманітарного університету «Регіональна література і живопис етнічних груп Українського Придунав'я як засіб формування колективної ідентичності локального соціуму» (наказ МОН України № 1466 від 28. 12. 2018).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Декодування індивідуального стилю В. Реви неможливе без урахування феномену інтертекстуальності й орієнтації на широкий діапазон різноманітних джерел структурування його авторського тексту. Симптоматичною в цьому сенсі є його здатність «формувати свій зміст (повністю або частково) засобами посилань на інші тексти»⁴. Однак сьогодні доводиться констатувати, що літературно-критична рефлексія з цього приводу перебуває на стадії становлення. Її окремі аспекти висвітлено в колективній монографії, підготовленої науковцями Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Г. Райбедюк, Л. Рева-Левшакова, А. Соколова, О. Томчук)⁵. Принагідно розглядає їх у низці публікацій Л. Рева-Левшакова⁶. Тому в плані аналізу останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання порушеної проблеми, можна вести мову лише про методологічні праці (Р. Барт, М. Бахтін, Ж. Женетт, С. Потапенко, І. Смирнов, В. Просалова та ін.), які визначили теоретичні підстави наших спостережень та узагальнень щодо інтертекстуальної парадигми творчості В. Реви.

Наукові завдання статті. Основними завданнями дослідження передбачено з'ясування шляхів і форм актуалізації літературного та фольклорного інтертексту в художній творчості поета й у задля увиразнення його мистецької індивідуальності.

Мета статті полягає у виявленні та характеристиці ідейно-естетичної функції інтертексту в авторському тексті В. Реви.

Виклад основного матеріалу дослідження. В. Рева належить до поетів того плану, котрі зримо окреслюють у своїй творчості ключові смислові та естетичні пріоритети: «До витоків духовності людини / Мене привели ще від букваря / Яскраво-синє небо України / І золота Тарасова зоря. / І я почув священне Боже слово, / Я дихаю, я завше ним живу»⁷. Тією ж мірою яскраво прочитуються в його художньому наративі й домінантні морально-етичні максими. Символічною в цьому сенсі є назва однієї із збірок поета «Добро заволодіє світом». У передньому слові «Від автора» В. Рева подає таке самоозначення: «...я намагався відтворити свій настрій серцебиття у пориваннях вберегтися від заполітизованого, невиситимо споживацького часу, який у супрязі з брехнею, підступністю, фарисейством і злом розкошує наступально [...] На противагу цьому гравітаційне поле моєї творчості засівалось співчуттям до людського горя, милосердям до ближнього, повагою до духовної краси»⁸.

² Просалова В. А. (2014). *Інтермедіальні аспекти новітньої української літератури : монографія*. Донецьк : ДонНУ. С. 8.

³ Чорновол-Ткаченко Р. С. (2006). *Теорія інтертекстуальності: цілі, завдання, методи*. Вісник СумДУ. № 11 (95). Т. 2. С. 86.

⁴ Смирнов І. (1995). *Породження інтертекста : Елементи інтертекстуального аналізу с прикладами із творчості Б. Пастернака*. СПб. С. 12.

⁵ *Українське Придунав'я у світлі гуманітарних досліджень : До 75-річчя Ізмаїльського державного гуманітарного університету : монографія* (2015). Ізмаїл : СМІЛ. С. 146.

⁶ Reva-Levshakova Lyudmila (2015). *The Danube Region Poetry : Personalities and Creativity*. Journal of Danubian Studies and Research. Vol 5. No 1. С. 335-341; Reva-Lievshakova Liudmyla.(2016). *Bessarabian Danube Motifs in the Lyrics of the Land*. Journal of Danubian Studies and Research. Vol 6. No 1. С. 129-135.

⁷ Рева В. А. (2008). *Сонети. Поєми*. Ізмаїл : СМІЛ. С. 57.

⁸ Рева В. А. (2007). *Добро заволодіє світом*. Ізмаїл : СМІЛ. С. 3.

В. Рева є митцем слова, глибоко філософським у своїх роздумах про вічне й проминальне. Водночас він проникливий і ліричний, медитативно заглиблений у внутрішній світ. Епічний характер художнього мислення стимулює поета до всеохопного сприйняття й відтворення світу, його глибинного осмислення. Така якість художнього мислення стала спонукою до створення ліро-епічних жанрів, зокрема, поем («Поле Провидіння», «Межа божевілля», «Реквієм», «Мандрівка на Дунай», «Мандрівник у Парижі» та ін.).

Важлива риса індивідуального стилю В. Реви – гранична відвертість глибоко особистісних одкровень і несприйняття вседозволеності, цинізму й аморальності, як і бадьорої римованої публіцистики, кон'юнктурних трафаретів. Він безкомпромісний у своїй правді й у любові до України та її південного придунайського куточка, до рідної мови й історії, до надбань національної культури. Сутнісну ознаку його самоосмислення й творчої самопрезентації визначає культурологічна зорієнтованість. Поетичні рефлексії митця однаковою мірою народжуються з чуттєвої пристрасті й розвиненого інтелекту, у почерку якого прочитується його філологічна освіта. Відтак закономірною є культурологічна парадигма авторського тексту В. Реви, структурована широким і розмаїтим у змістовому й формальному плані інтертекстом. Адже інформативно й переконливо оприявнюється культурологія у творчості того чи того письменника, якщо вона «пов'язана з широким ареалом митців, уведених у коло психологічних спостережень і художніх рефлексій, з явою різноманітних пластів національних культур світу для творчого розмислу»⁹ Саме до такого типу митців слова належить ізмаїльський поет В. Рева.

В увиразненні «потенційного діалогу» (М. Бахтін) як іманентної ознаки художньої творчості В. Реви важливу роль відіграють міжтекстові тяжіння. В його культурології можна умовно виокремити кілька аспектів: вірші-присвяти, прецедентні образи, літературні мікросюжети (титули, імена, твори, ремінісценції, алюзії), інонаціональні культурологічні відсилки, канонічні форми (сонет). Поет веде віртуальний творчий діалог із митцями слова, котрі є для нього взірцевими щодо естетичного рівня.

Проблема діалогічних культурних (літературних) зв'язків у художньому світі В. Реви багатогранна й здійснюється у різноманітних текстових структурах. Вартий уваги з цього погляду такий вид експліцитного інтертексту, як вірш-присвята, що особливим чином важливий для декодування авторського тексту митця, його естетичних пріоритетів. Відомо, що «вірші-присвяти великою мірою виявляють риси психологічного портрета письменника, унаочнюють його самохарактеристику і самономінацію в тексті, тобто є важливими складниками в реконструюванні максимально повного автопортрета особистості митця»¹⁰. Це той жанровий різновид лірики, коли поет у своїй творчості втілює «власне оригінальне талановите Я» у його численних зв'язках з іншими постатями світової культури, зокрема й рідної – української»¹¹. Симптоматичним в цьому контексті нам видається присвятний «Сонет Миколі Вінграновському». Зі змісту тексту видно, що адресат є для автора ідеалом справжнього поета, слова якого «несуть добро, добро козацьке»: «Ви – і поет, і Сфінкс, і благочинник – / у фільмах, і на радіо, на теле...»¹².

Про те, що В. Рева презентує власне творче самоосмислення на рівні емоційно-логічної мовної структури, смислових акцентів та сюжетики транстекстової комунікації адресанта й адресата, свідчать його присвяти близьким друзям – ізмаїльському поету-кобзареві М. Василюку («В життя звитяжне і заляте»), татарбунарському митцеві В. Гресю («З роси і води тобі, друже»). Інтертекстуальний рівень лірики поета

⁹ Саєнко В. П. (2005). *Поетична культурологія Ліни Костенко*. Українська мова та література. Ч. 9 (409).

¹⁰ Райбедюк Г. Б. (2011). *Віршові присвяти Василя Стуса : модифікаційна структура жанру*. Історико-літературний журнал. № 19. С. 476.

¹¹ Токмань Г. Л. (2016). *Екзистенціально-діалогічне прочитання художнього тексту : Вибрані студії*. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М. С. 95.

¹² Рева В. А. (2008). *Сонети. Поеми*. Ізмаїл : СМІЛ. С. 32.

употужнюється присвятами відомим науковцям, із якими йому поталанило бути близько знайомим: М. Кодаку («Горобина ніч»), В. Фащенко («О, вегетація таланту...»). Його ідея, образ «пробиваються» до «самого себе» шляхом обміну енергією (інтелектуальною, емоційною, смисловою) з їхніми свідомостями.

Про літературність творчої парадигми В. Реви свідчить уведення до сюжетики віршів численних імен українських письменників різних епох – від Г. Сковороди, Т. Шевченка, Лесі Українки до В. Стуса й М. Вінграновського. Це означає, що поет надає особливої ваги проблемі утвердження культурного націєпростору. Найактивнішим його «співрозмовником» є Т. Шевченко з його універсалізмом. У багатьох віршах постає діалог їх художніх свідомостей через століття. Іменем великого попередника («Боже слово Кобзаря»), його ідеями (воля, правда), образами (Муза, Україна), ремінісценціями («Апостол Правди і Науки»), епіграфами («Не русалонька блукає, / а дівчина ходить») пронизані численні вірші В. Реви («Сонет Кобзарю», «Вітчизно, матінко-країно», «Мое духовне сум'яття», «Мої вітання, побратиме!» та ін.). Поет увиразнює слушні спостереження сучасної відомої дослідниці Г. Токмань, що «виразна суб'єктивність, переповненість особистими почуттями образів-універсалій пера Т. Шевченка викликає у поетів-наступників прагнення виповісти таке ж особистісне їхнє переживання й осмислення»¹³. В «Сонеті Кобзарю» автор різними засобами уславлює Шевченка, його добрі діяння як профетичну візію України: «Кобзар на теренах Вкраїни / Несе пісні за небокрай...»¹⁴.

В. Рева, ведучи віртуальний діалог з Т. Шевченком, порушує в такий спосіб низку насущних проблем сучасної української дійсності. Використовуючи багатий ресурс інтертексту, зокрема Шевченкові ремінісценції («і пекло раєм називає»; «І цілиться неситим оком») та палючі інвективи («панство совість пропиває»), він апелює до поета-пророка, називаючи його «рівноапостольним Тарасом». В авторському тексті укрупнюється внутрішній план духовного неспокою поета, що завжди знаходиться на «альтернативі барикад». Тут спрацьовує діалогічний принцип творчої комунікації – психологічної, емоційної, громадянської, естетичної – на рівні текстів обох митців: «Давай поплачемо ми разом / У цю годину нещасливу, / У цю знеславлену годину, / Та й возвеличим Україну – / Ліси і гори, степ і море / І демос наш...»¹⁵.

У багатьох віршах, уводячи до сюжетики тексту імена інших письменників, В. Рева засвідчує взаємодію культурних кодів, оприявнює перетини естетичних концепцій. Ідеться також про етичні принципи, апологію загальнолюдських моральних принципів, базованих на християнських засадах, які поет шукає у творчих долях і попередників, і сучасників. У формуванні етики буття йому за взірць правив В. Стус. Його ім'я після Шевченкового у віршах В. Реви згадується найчастіше. Нерідко ці величні постаті в його рефлексіях співіснують в одному тексті, долаючи часові й просторові завади. Поет відчуває свою провину перед пам'яттю цих речників високих ідеалів, носіїв національної ідентичності й добротності: «Простіть мені, Тарас Шевченко, / Прости мені, Василько Стус...»¹⁶.

У культурологічному плані в подібних текстах В. Реви зримо постає тема митця, що осмислюється крізь призму одвічної перманентної альтернативи: поет / влада. В його віршорядках фігурує образ митця, котрий є «одвічною метафорою трагізму» (В. Саєнко), творця духовних цінностей. Поет створює віртуальний Парнас, до якого запрошує близьких по духу однодумців: «Ідуть Грушевський і Шевченко, / Як Геркулесові стовпи, / Ідуть Світличний і Руденко / На хвилях нашої доби»¹⁷. Подані вище приклади свідчать,

¹³ Токмань Г. Л. (2016). *Екзистенціально-діалогічне прочитання художнього тексту : Вибрані студії*. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М. С. 95.

¹⁴ Рева В. А. (2008). *Сонети. Поєми*. Ізмаїл : СМІЛ. С. 38.

¹⁵ Рева В. А. (2007). *Добро заволодіє світом*. Ізмаїл : СМІЛ. С. 171.

¹⁶ Там само, с. 171.

¹⁷ Рева В. А. (2008). *Сонети. Поєми*. Ізмаїл : СМІЛ. С. 130.

що творче самоосмислення й саморефлексія В. Реви, подібно до митців культурологічного спрямування рівня Л. Костенко, відбувається «в матеріалізації образів культури у постатях конкретних митців – не тільки за фаховою орієнтацією досягти якнайбільше в сфері духовного буття, але й за життєвою позицією бути творцем своєї долі, людиною покликання»¹⁸. Поет добре усвідомлює, що істинний митець «повинен бути таким, кому нестерпно болить Україна. І майбутнє Вітчизни за такими людьми, які на її вівтар кладуть своє життя»¹⁹.

Крізь увесь художній простір поезії В. Реви проходить образ Бога, якого він, ідучи за національною філософсько-мистецькою традицією, асоціює з найвищими морально-етичними істинами: «Хай будуть судимі всі, / хто не вірить в істину, але любить неправду»²⁰. Своєрідним кодом дешифрування тексту є численні епіграфи, почерпнуті зі Святого Письма, котрі свідчать, що поет сприйняв Бога як долю, тим самим окресливши сенс власного життя. Тема «Бога як вищої субстанції життя червоною ниткою проходить через всю його творчість»²¹. Поет розглядає філософські та глибоко особистісні проблеми крізь призму біблійного інтертексту, наснажуючи своє слово глибокою вірою у Всевишнього («Код Всесвіту – Господній код», «Коли піду я шляхом Бога», «Шануймо задуми Творця», «Мовчіть. Послухаємо Бога», «Спасибі, Господи, Спасибі», «Добро злітає з Божих уст»). Біблійні образи мають загальнолюдський характер, бо ґрунтуються на спільних для людей почуттєвих сприйняттях певних явищ дійсності, зокрема поведінки людей: Христос – спасіння, офіра, Богоматір – милосердя, Іуда – зрада, Голгофа, розп'яття – людські муки й под. В. Рева найчастіше апелює до Бога як морального мірила сутності буття, вищої істини. З Божого благословення поет іде до людей, маючи за взірць богопосланих страдників. На одну площину тексту він виводить біблійний і літературний інтертекст, як, приміром, у вірші «Українська кантата»: «Благослови мене сьогодні, Отче! / Я не забув Тарасові шляхи / І Лесині палаючі легені / І Стуса Василя закутий геній, – / Хай вибачать усі мої гріхи»²².

В. Рева часто звертається до образу Христа. Його смислове наповнення він вкладає в епіграфи. Його слово, ідея, образ «пробиваються» до «самого себе» через епіграф шляхом обміну енергією зі Святим Письмом. Ісус Христос «ставить перед людиною вимогу досконалості. Він сам є втіленням ідеалу. Його особа є найвищим у християнській етиці взірцем для наслідування»²³. У своєму життєвому й творчому самоозначенні ізмаїльський поет ворує саме на цей християнський еталон честі й правди. Його етичним самоокресленням можна визнати вірш із символічною назвою «Вибір», до якого взято за епіграф біблійні рядки – слова Ісуса Христа: «Не ти мене обрав, а я тебе»²⁴. Такий прийом використання біблійного інтертексту переконливо доводить розуміння поетом Божого призначення, отже слідування Божим законам. Це усвідомлення свого «призначення і вибору. Усвідомлення власного життя як вищого чину, служби чи наймитства у Бога – це усвідомлення, насамперед, власної жертвності і цілковитої безкорисливості діяння»²⁵. Фрагменти біблійного тексту в художній концепції В. Реви, в якій Бог є генеруючим образом, виконують ключову ідейно-естетичну функцію. Тому, мабуть, не стільки в

¹⁸ Саєнко В. П. (2004). *Концепт «культура» в естетичному просторі поезії Ліни Костенко і продуктивні моделі активних художніх центрів у сучасній українській літературі*. URL: <http://studentam.net.ua/content/view/full/8551/99/>. Pdf (дата звернення: 05. 12. 2019).

¹⁹ Гресь В. (2013). *«Віршами мій вимірюється час...». Обітниця любові*. К. : Видавничий дім Дмитра Бураго. С. 4.

²⁰ Рева В. А. (2013). *Обітниця любові*. К. : Видавничий дім Дмитра Бураго. С. 54.

²¹ Гресь В. (2013). *«Віршами мій вимірюється час...». Обітниця любові*. К. : Видавничий дім Дмитра Бураго. С. 4.

²² Рева В. А. (2007). *Добро заволодіє світом*. Ізмаїл : СМІЛ. С. 8.

²³ Дрозд Л. (2005). *Смислове наповнення образу Ісуса Христа в поетів «празької школи»*. Дивослово. № 8. С. 66.

²⁴ Рева В. А. (2007). *Добро заволодіє світом*. Ізмаїл : СМІЛ. С. 155.

²⁵ Мейзерська Т. С. (2009). *Re-presence : Відлуння Сходу в українській літературі XIX ст. : збірник статей*. Одеса : Астропринт. С. 107.

мотиваційному, скільки у світоглядному аспекті його творчості слід шукати спонуки активного співдіяння біблійного першоджерела з авторським текстом.

Відомо, що концепт «культура» в самоозначенні того чи того митця виявляється не тільки в змістових, але й у формальних культурологічних парадигмах. Щодо творчої практики В. Реви, то тут, насамперед, слід акцентувати увагу на тяжінні поета до канонічних («твердих») форм. Поет активно культивує давню канонічну форму сонета. Він «добре оволодів технікою сонета, особливо так званою шекспіровською формою. Його сонети присвячені загальнолюдським цінностям – долі, творчості, свободі, провині, примиренню, вірності, каяттю»²⁶. У доробку В. Реви є спеціальна збірка з промовистою назвою «Сонети. Поєми», до якої увійшли 53 сонети. Ця жанроформа, що знакує код світової багаторічної літературної традиції, зустрічається і в інших збірках («Сонет самоспалення», «Сонет росі» у збірці «Добро заволодіє світом»). В історії української літератури маємо не так багато прикладів, коли митець, намагаючись впорядкувати розхристане поетичне слово, активно культивує віками вивірені канонічні форми. У ХХ столітті це були київські неокласики, котрі шліфували віршову форму, «працювали над усебічним використанням потужних можливостей «безрушних» (Ю. Шерех) форм, насамперед, сонета»²⁷. Така позиція митця маніфестує його прагнення орієнтувати своє слово на кращі взірці поезії, у такий спосіб, з одного боку, вводити українську літературу у світовий духовний простір, а з другого, – засвідчити власне творче самоозначення.

Поезія В. Реви своєю глибокою емоційністю близька й до фольклору. Динаміка стильової адаптації фольклорного інтертексту як важливого сегмента авторського тексту в нього має свої мистецькі закони й власну специфіку погодженості фольклорних структур у конкретній естетичній ситуації. Виокремлюючи означений аспект індивідуальної поетики В. Реви, враховуємо, що різноманітні форми інтертекстуальності «не можуть автоматично переноситися в науку про фольклор, а мають отримати адекватне й логічне обґрунтування на конкретному фольклорному матеріалі з урахуванням його жанрової, поетикальної, буттєвої своєрідності»²⁸. Поет активно послуговується глибинно ментальними й зовнішніми формальними народнопоетичними атрибутами (фольклорні символи, повтори, ресурси риторичних фігур тощо). Зближує його вірші з уснопоетичними творами й пафос (журлива тональність, задушевні інтонації). Однією з функціональних у ліриці В. Реви форм інтертексту-фольклоризму є стилізація, що охоплює весь словесний обсяг авторського тексту. Для неї характерна «точність дотримання зовнішніх формальних ознак фольклорного стилю, максимальна стилістична близькість до народних джерел»²⁹. Звертаючись до свідомої стилізації, поет виявляє індивідуальні особливості адаптація фольклорно-міфологічних структур. Він вводить до сюжетики тексту маркери регіональної атрибутики (топоніми, гідроніми): «Кружляє вітер над Дунаєм, / журба надходить по сльоті, / осіннє марево зітхас, / летять лелеки в самоті. / Ой леле, лелекам / летіти далеко, / далеко, далеко...»³⁰. Для інтертекстуальної парадигми поезії В. Реви характерним є зв'язок з фольклорними жанрами характеристиками. У його творчій практиці спостерігаємо модифікацію фольклорних жанрів, насамперед, пісні. Значну частину його віршів покладено на музику. Сам автор жанрово окреслює деякі вірші як пісню. Так, IV розділ збірки «Сонети. Поєми» має назву «Пісні». Сюди увійшли такі твори: «Лелеки», «Привітаймо рідну землю», «Молитва за Україну».

Авторський текст митця увиразнюється міфологічним інтертекстом, що оприявнює індивідуальну модель язичницького світу. Його маркерами виступають ритуали і звичаї

²⁶ Українське Придунав'я у світлі гуманітарних досліджень : До 75-річчя Ізмаїльського державного гуманітарного університету : колективна монографія (2015). Ізмаїл : СМІЛ. С. 150.

²⁷ Райбедюк Г. Б. (2011). *Поетична культурологія Миколи Зерова*. Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Вип. 31. С. 107.

²⁸ Потапенко С. (2009). *Інтертекстуальність та її фольклористичні обрії*. Слово і Час. № 11. С. 56.

²⁹ Майсак І. В. (2006). *Інтертекстуальність як феномен фольклорно-літературних зв'язків: на матеріалі О. Олеса*. URL: file:///D:/User/Downloads/apyl_2006_13_21. pdf. (дата звернення: 06. 12. 2019).

³⁰ Рева В. А. (2008). *Сонети. Поєми*. Ізмаїл : СМІЛ. С. 155.

наших предків (Івана Купала, Перше Березоля), образна система («синьоока Лада», «змінолика Мара», «срібноголовий Перун»), жанри (веснянка: «Благослови, Мати, ой, Мати...»). Ідейно-змістові координати власних текстів поет підсилює інтертекстуальними вкрапленнями світового мистецького простору – і міфологічного («Де ти, моя Цірцеє мила...»), і літературного («В очах моєї Беатріче...», «живий ланцюг, мов нитка Аріадни»). (Це тема окремого спеціального дослідження).

Висновки. Отже, «співприсутність» (Ж. Женетт) «чужого» тексту на рівні активного використання фольклорно-літературного матеріалу виконує в художній системі В. Реви різні ідейно-естетичні функції: «прирощування» власного тексту новим змістом та асоціаціями, розширення ідейно-художньої концепції твору, увиразнення естетичної програми тощо. В цілому, як засвідчив проаналізований матеріал, поет свідомо наснажував естетичний модус своєї творчості потужною культурософською перспективою. Його доробок, що є поліфонічним художньо-мистецьким явищем, можна трактувати як «нову тканину» (Р. Барт), що увібрала імпульси багатьох джерел, адаптованих відповідно до авторських інтенцій. Маємо приклад множинних асоціацій та численних смислових кодів, природну здатність митця вести паритетний діалог з іншими культурними свідомостями, що збагачує не тільки естетичний, але й інтелектуальний рівень його творчості.

Література

Reva-Levshakova Lyudmila (2015). *The Danube Region Poetry : Personalities and Creativity*. Journal of Danubian Studies and Research. Vol 5. No 1. С. 335-341; Reva-Lievshakova Liudmyla.(2016). Bessarabian Danube Motifs in the Lyrics of the Land. *Journal of Danubian Studies and Research*. Vol 6. No 1. С. 129-135.

Гресь В. (2013). «Віршам мій вимірюється час...» // Рева В. А. *Обітниця любові*. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго. С. 3-7.

Дрозд Л. (2005). *Смислове наповнення образу Ісуса Христа в поетів «празької школи»*. Дивослово. № 8. С. 64-69.

Майсак І. В. (2006). *Інтертекстуальність як феномен фольклорно-літературних зв'язків: на матеріалі О. Олесь*. URL: file:///D:/User/Downloads/apyl_2006_13_21. pdf. (дата звернення: 06. 12. 2019).

Мейзерська Т. С. (2009). *Re-presence : Відлуння Сходу в українській літературі XIX ст.* : збірник статей. Одеса : Астропринт. 156 с.

Потапенко С. (2009). *Інтертекстуальність та її фольклористичні обрії*. Слово і Час. № 11. С. 45-59.

Просалова В. А. (2014). *Інтермедіальні аспекти новітньої української літератури* : монографія. Донецьк : ДонНУ. 154 с.

Райбедюк Г. Б. (2011). *Віршові присвяти Василя Стуса : модифікаційна структура жанру*. Історико-літературний журнал. № 19. С. 476-485.

Райбедюк Г. Б.(2011). *Поетична культурологія Миколи Зерова* Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Вип. 31. С. 102-108.

Рева В. А. (2007). *Добро заволодіє світом*. Ізмаїл : СМІЛ. 200 с.

Рева В. А. (2008). *Сонети. Поєми*. Ізмаїл : СМІЛ. 164 с.

Рева В. А. (2013). *Обітниця любові*. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго. 144 с.

Сасенко В. П. (2004). *Концепт «культура» в естетичному просторі поезії Ліни Костенко і продуктивні моделі активних художніх центрів у сучасній українській літературі/* URL : <http://studentam.net.ua/content/view/8551/99/>. Pdf (дата звернення: 05. 12. 2019).

Сасенко В. П. (2005). *Поетична культурологія Ліни Костенко*. Українська мова та література. Ч. 9 (409).

Смирнов І. (1995). *Порождение интертекста : Элементы интертекстуального анализа с примерами из творчества Б. Пастернака*. СПб. 189 с.

Токмань Г. Л. (2016). *Екзистенціально-діалогічне прочитання художнього тексту : Вибрані студії*. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М. 336 с.

Українське Придунав'я у світлі гуманітарних досліджень : До 75-річчя Ізмаїльського державного гуманітарного університету : колективна монографія (2015). Ізмаїл : СМІЛ. 230 с.

Чорновол-Ткаченко Р. С. (2006). *Теорія інтертекстуальності: цілі, завдання, методи*. Вісник СумДУ. № 11 (95). Т. 2. С. 82-87.

REFERENCES

Hres V. (2013). «Virshamy mii vymiriuietsia chas...» [My time is measured in poems] // Reva V. A. *Obitnytsia liubovi*. Kyiv : Vydavnychy dim Dmytra Buraho. P. 3-7 [in Ukrainian].

Drozd L. (2005). Smyslove napovnennia obrazu Isusa Khrysta v poetiv «prazkoi shkoly» [The semantic filling of Jesus Christ's image of the Prague School's poets]. *Dyvoslovo*. № 8. P. 64-69 [in Ukrainian].

Maisak I. V. (2006). Intertekstualnist yak fenomen folklorno-literaturnykh zviazkiv : na materialy O. Olesia [Intertextuality as a phenomenon of folklore and literary relations: based on A. Olesya]. URL : file:///D:/User/Downloads/apyl_2006_13_21. Pdf. (data zvernennia 06. 12. 2019) [in Ukrainian].

Meizerska T. S. (2009). Re-presence : Vidlunnia Skhodu v ukrainskii literaturi KhIKh st [Echo of the East in Ukrainian literature of the XIX century]. : zbirnyk statei. Odesa : Astroprynt. 156 p. [in Ukrainian].

Potapenko S. (2009). Intertekstualnist ta yii folklorystychni obrii [Intertextuality and its folklorist horizon]. *Slovo i Chas*. № 11. P. 45-59 [in Ukrainian].

Prosalova V. A. (2014). Intermedialni aspekty novitnoi ukrainskoi literatury [Intermediate aspects of modern Ukrainian literature] : monohrafiia. Donetsk : DonNU. 154 p. [in Ukrainian].

Raibediuk H. B. (2011). Virshovi prysviaty Vasylia Stusa : modyfikatsiina struktura zhanru [Poems of dedication by Vasily Stus: modifying structure of the genre]. *Istoryko-literaturnyi zhurnal*. № 19. P. 476-485 [in Ukrainian].

Raibediuk H. B. (2011). Poetychna kulturolohiia Mykoly Zerova [Poetic culturology of Mykola Zerov]. *Naukovyi visnyk Izmalskoho derzhavnoho humanitarnoho universytetu*. Vyp. 31. P. 102-108 [in Ukrainian].

Reva V. A. (2007). *Dobro zavolodiie svitom* [Good will take over the world]. Izmail : SMYL. 200 p. [in Ukrainian].

Reva V. A. (2013). *Obitnytsia liubovi* [The vow of love]. Kyiv : Vydavnychy dim Dmytra Buraho. 180 p. [in Ukrainian].

Reva V. A. (2008). *Sonety. Poemy* [Sonnets. Poems]. Izmail : SMYL. 164 p. [in Ukrainian].

Reva-Lievshakova Liudmyla (2016). Bessarabian Danube Motifs in the Lyrics of the Land. *Journal of Danubian Studies and Research*. Vol 6. No 1. P. 129-135 [in România].

Reva-Lievshakova Lyudmila (2015). The Danube Region Poetry : Personalities and Creativity. *Journal of Danubian Studies and Research*. Vol 5. No 1. P. 335-341 [in România].

Saienko V. P. (2005). Poetychna kulturolohiia Liny Kostenko [Poetic culturology of Lina Kostenko]. *Ukrainska mova ta literatura*. Ch. 9 (409) [in Ukrainian].

Saienko V. P. (2004). Kontsept «kultura» v estetychnomu prostori poezii Liny Kostenko i produktyvni modeli aktyvnykh khudozhnykh tsentriv u suchasni ukrainskii literatury [The concept of "culture" in the aesthetic space of poetry by Lina Kostenko and productive models of active art centers in modern Ukrainian literature]. URL : <http://studentam.net.ua/content/view/8551/99/>. Pdf (data zvernennia : 05. 12. 2019) [in Ukrainian].

Smyrnov Y. (1995). Porozhdenye ynterteksta: Эlementы yntertekstualnoho analyza s prymeramy yz tvorchestva B. Pasternaka [Generation of intertext: Elements of intertextual analysis with examples from B. Pasternak's work]. SPb. 189 p. [in Russian].

Tokman H. L. (2016). Ekzystentsialno-dialohichne prochyttannia khudozhnoho tekstu : Vybrani studii [Existentially dialogical reading of a literary text: Selected Studios]. Nizhyn : Vydavets PP Lysenko M. M. 336 p. [in Ukrainian].

Ukrainske Prydunavia u svitli humanitarnykh doslidzhen : Do 75-richchia Izmailskoho derzhavnoho humanitarnoho universytetu [The Ukrainian Danube region in the light of humanitarian studies: On the 75th anniversary of the Izmail State Humanitarian University] : monohrafiia (2015). Izmail : SMYL, 230 p. [in Ukrainian].

Chornovol-Tkachenko R. S. (2006). Teoriia intertekstualnosti: tsili, zavdannia, metody [Theory of intertextuality: goals, assignments, methods]. *Visnyk SumDU*. № 11 (95). Т. . P. 82-87 [in Ukrainian].

Fomina L. Intertextual sources of the work of the Izmail poet Vladimir Reva.

The subject of the research in the article is a circle of issues related to intertextuality as an immanent feature of the poetics of the Izmail artist of the word Vladimir Reva. His creative expression is viewed through the prism of culture. In this regard, the resources of intertextuality are clarified, the features of the construction of the author's picture of the world through artistic rethinking and re-emphasis of the primary meanings of literary, folklore and biblical discourse are clarified. Literary sources of intertext, its forms (initiations, names, motives) and functions are in sight. The interaction of cultural codes of V. Reva and T. Shevchenko is substantiated, sections of their aesthetic concepts are revealed. The biblical intertext (epigraphs, mediated reminiscences, allusions, images) as the constructor of the spiritual foundations of his artistic thinking, the meaningful coordinates of the conceptosphere and axiology is recognized as determining in the poet's creative practice. The aspects of the functioning of the biblical text in the artist's works are clarified, which mediate the position of the author himself. His intentional world is presented in the aspect of Christian humanism as a key biblical code of the poet's artistic consciousness. The focus of the research is on the folklore sources of the intertext of V. Reva. The integral and type-differential features of traditional figurative structures are analyzed, attention is focused on stylization as the poet's most used form of intertext-folklore, linguistic qualities and components of the poetry of the folklore genre are characterized in his poems. Based on representative artistic material, it is concluded that various types of intertext in the general concept of both a separate work and the integral heritage of V. Reva fulfill a key ideological and aesthetic function. Intertextual correlations significantly enrich the semantic and aesthetic perception of its text, therefore, they claim further professional study.

Key words: *text, poetic cultural studies, intertext, communication, addressee, biblical original text, folklore, code.*